

ÍGY JÖTTÜNK...

A Babits Mihály Megyei Művelődési Központ alapító tagja vagyok, és nyugdíjba vonulásig munkatársa voltam akkor (1970-2000), amikor a viszonylag fiatal népművelői szakma maga is az útkeresés és a folyamatos változás korát élte. A klasszikus kultúra fogalomköre kiszélesedett a mindennapi kultúra tartalmaival, így a természet-, és környezetvédelemmel, továbbá az egyéni és közösségi lélekvédelemmel. A népművelés fogalom átváltozott közművelődéssé, a népművelő animátorrá, közönség-, majd később közösségsszervezővé.

E folyamatra hatást gyakorolt az Ottawai nyilatkozat (1986), amely – többek között – paradigmaváltást hozott a mindennapi kultúra részét képező egészség értelmében.

Újdonsága abban rejlett, hogy kimondta: *az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi-lelki-szociális jólét, az emberi harmónia állapota.* Ezen belül is felértékelte a lelki egészséget, és az érzelmi intelligencia fontosságát.

A Magyar Művelődési Intézet – mint a közművelődés országos szakmai és módszertani központja – gyorsan reagált a változásokra, és szemléletformáló, érzékenyítő, hiánypótló módszertani ismereteket adó képzésekkel segítette a szakma művelőit. Ezekre magam is nyitott és fogékony voltam. Az új ismeretek birtokában megszerveztem az első megyei szintű mentálhigiénés tanfolyamokat *1986-ban* majd *1988-ban*. A résztvevőkkel együtt (önkéntes jelentkezés alapján) a művelődési ház égisse alatt megalakítottuk a *Városi Mentálhigiénés Műhelyt 16 alapító taggal*. 1989 augusztusában közös szervezetfejlesztő hétvégén vettünk részt, ahol kidolgoztuk működési szabályzatunkat, megfogalmaztuk küldetésünket, etikai kódexünket, közösségi tízparancsolatunkat, és elhatároztuk az „*Őszinte Szó*” *Egyéni és Családi Lélekvédő Szolgálat* létrehozását.

Az alapok lerakása, a folyamat elindítása:

Lehetőséget kaptam arra, hogy a munkaköröm kiterjedjen a mentálhigiéné irányába, a szakmai koncepció kidolgozására, a mentálhigiénés szemlélettel és tudással felvértezett egyének összefogására, és egy hiánypótló, új közösség működtetésére.



1990-ben, az egyesületi törvény megjelenése után - elsősorban a munkahelyem kezdeményezésére – a közösség egyesületté alakult, amely kissé meglazította az intézményi köldökszinórt, ám változatlanul megmaradt a személyi és infrastrukturális biztonság. Az egyesület megerősítette vezető szerepemet, és megválasztott ügyvezető titkárnak.

Ez az időszak volt az egyesület alapozásának és kiteljesedésének legfelhőtlenebb időszaka, amelyet jó játékként, örömmel végeztem, és innovációs élményként éltem meg. Egybe esett a mentálhigiéné – mint kiegészítő új szakma – országos elterjesztésével, központi (intézményes és anyagi) megerősítésével, hálózatba szerveződésével.

Utólag különösen nagyra értékelem az akkori „egy ívású”, határozott, közös alapértékekkel rendelkező, belső erőt és kohéziót sugárzó, őszinte és lelkes baráti közösséget, amelynek megteremtése és megtartása érdekében valamennyien sokat tettünk.

2000-ben jöttek a „nehéz idők”. Nyugdíjba vonulással megszűnt az alkalmazotti státuszom, meggyengült az infrastrukturális háttér, országosan is háttérbe szorult a mentálhigiéné iránti figyelem, csökkent az anyagi támogatás. Saját lábunkra kellett állni, és önfenntartásunk érdekében új utakat, és új helyszínt kellett keresni. Beálltunk a sorba, és kezdtünk „projektelkedni” (CISZOK, Újra dolgozom program), amely együtt járt eredendő küldetésünk és tagságunk bővülésével. Az önkéntesek mellett megjelentek az „egzisztenciális civilek” (és az eltérő érdekek), a teljesítménykényszer, az eredmény centrikusság, és ez együtt járt a közösségközpontúság háttérbe szorulásával.

Új kihívások jelentek meg: a projektek szakmai kidolgozása, azok személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése, az alkalmazottak munkáltatói feladatainak ellátása, az új munkatársak (esetenként pályakezdők) beavatása és szakmai ismeretekkel való felvértezése, az előfinanszírozási szerződések ellenére késve érkező támogatások és ezek következményeinek egyensúlyozása. A szaporodó tennivalók meghaladták erőmet, amelyek ellátásában meglehetősen magamra maradtam. Az eddigi önként vállalt „jó játék” átváltozott elvárt és nyomasztó munkává, amely következményeként 2004-ben – viharos és sérelmes körülmények között – váratlanul lemondtam tisztségemről. Ma már tudom, hogy erre nem a megfelelő időben került sor, hanem az egyesület egyik legnehezebb életszakaszában. Sokkal jobban szerettem volna utódomat kellőképpen felkészítve, elégedetten, nyugodt lélekkel pontot tenni titkárságom szép 16 évére. Ennek ellenére:

Jelenleg is fontosnak tartom a „valahová tartozást” biztosító közösségi létet, a személyi-, és közösségközpontúságot, a „jó együtt lenni” érzést, a közös célokat, a közös értékek megőrzését, és a célhoz vezető közös út megélését mindaddig, amíg őszinte, szolidáris, baráti légkörre épülhet.

Szekszárd, 2010. szeptember 9.

*Dér Miklósné
alapító tag, az egyesület első titkára*

TÖRTÉNETÜNK

A szekszárdi mentálhigiénés egyesület – kiemelten közhasznú szervezet – 1990–2010

Az országban is az első civil szervezetek között, 1988-ban alakult (akkor még) Városi Mentálhigiénés Műhely *1990-ben* egyesületté, *1998-tól* kiemelt közhasznú szervezetté vált. Tagjai humán, főiskolai, egyetemi végzettséggel rendelkező, főként segítő szakmákban tevékenykedő egyének, akik eredeti végzettségüket mentálhigiénés tanulmányokkal egészítették ki és önismereti tréningen vettek részt. Az egyesületben végzett munkának ez a két tényező ma is alapvető feltétele. Az alapító taglétszám *16* fő volt, ebből négyen még ma is aktívan jelen vannak. *2010-ben* a teljes jogú tagok száma *32* fő, pártoló tag *9* fő, tiszteletbeli tag *3* fő. Az egyesületben illetve az általa működtetett projektekben *3* főállású alkalmazott, *5* fő tiszteletdíjas, *28* állandó önkéntes dolgozik.

Létrehozásában kezdeményező szerepe volt *Dér Miklósné* népművelőnek, közösségfejlesztőnek, aki a kezdetektől *2004. március 30-ig* az egyesület titkára, az operatív munka irányítója, szervezője volt, s akinek a közművelődés és a civil szektor fejlesztésében végzett munkáját – az egyesület felterjesztése alapján – a kulturális miniszter *2002-ben Wlassics Gyula-díjjal* ismerte el. Szintén az egyesület kezdeményezésére jogosult *2003-tól, Pócs Margit egyesületi tag, 2004. április 1-jétől az egyesület elnöke, a Magyar Kultúra Lovagja* elismerő cím viselésére, a közművelődésben hosszú időn keresztül kifejtett tevékenységéért, a civil szektor fejlesztéséért, a pszichológiai kultúra terjesztéséért és egyesületi munkájáért. *2004. augusztus 20-án* vette át az egyesület *Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatának „Közjóért”* díját. A Civil Szervezetek Községe által alapított, az önkéntes munkát elismerő „Szomjú”-díj egyikét *2003-ban Kovácsné Seres Julianna, 2004-ben dr. Régi Lajosné* egyesületi tagunk kapta. *Kálóczi Andrea* munkáját *2005-ben* az ICSSZEM miniszteri díszoklevelével és Az életért szeretettel-díjjal ismerték el. *Fekete Katalin 2010-ben Emberekről az emberekkel-díjat* kapott. Az egyesület első két elnöke *Csontos Károly (1996-2000)* és *Deli Erzsébet (2000-2004)*. Az egyesület titkára *2004. április 1.–2006. február 1-jéig Kovács Anikó, 2006. február 1.-2009. július 15-ig Csordásné Kőmíves Ágnes, 2009. július 15–2010. február 15-ig Gósi Ágnes, 2010. február 15-től Holdházy Erika*.

Tanítómestereink voltak: *Simon Angyalka (+1998)* és *Rácz Lajos* pszichológusok, akkor a pécsi Pszicho-Team Stúdió tagjai.

Az egyesület szervezeti szabályzatban megfogalmazott küldetése: „A lakosság egészségkultúrájának növelése érdekében egyéni és közösségi léleképítés, lélekvédelem,

közösségfejlesztés és közérzetjavítás Szekszárd, Tolna megye és a Dél-Dunántúli régió területén. Kiemelt közhasznú tevékenysége: az önkormányzatok feladatkörét képező szociális alapellátásban az egészségmegőrzés, betegség megelőzés, rehabilitáció.” Ennek megvalósítása érdekében az egyesület – egyebek mellett – egymásra épülő, egy-nek kiegészítő szolgálatrendszerrel hozott létre és működtet.

Az „Őszinte Szó” Lélekvédő és Társkereső Szolgálat (1989-től): heti 3 napon 9 órában egyéni problémafeltáró, segítő beszélgetésekre ad lehetőséget. Szolgálatvezetők voltak: Sági István, Deli Erzsébet, dr. Régi Lajosné.

Az SOS Lelkiségegy Telefonszolgálat (1990-2007): Anonim szolgáltatás volt önmagukat és problémáikat személyesen nem vállaló, krízishelyzetben lévő egyéneknek. Minden nap 18.00 – 06. 00 óra között fogadta a hívásokat. Szolgálatvezetők voltak: Gergelyics Zsóka, Győriné Gerendai Klára, Dr. Dittert Jenőné, Halász Gabriella, Darida Zsófia, Bíró Beáta. Ennek szerepét 2007. augusztus 1-től az Internetes Lelkiposta Szolgálat vette át.

Az Ifjúsági Szolgálat 1994-2002 között működött Hegedűs József vezetésével a 14-18 éves korosztály számára. 2006-ban újraindult az Ady Kollégiumban, a Hunyadi Szakközépiskolában és az Őszinte Szó helységében.

Paletta Kapcsolat – Színházunkat egyesületi tagok és barátaink hozták létre, 1999-2008 között működött Bodonyi Iván vezetésével.

A tartós munkanélkülieket munkába visszahelyező „Újra Dolgozom” program (2000-től), 2005-től új néven – „Újra dolgozni Tolnában” az Európai Unió támogatásával, majd 2006. júniustól „Allj talpra” címen folytatódott tovább 2009-ig. A „Viktória” és a „Gyermekvállalás és/vagy Karrier” című női programok a hátrányos helyzetű nők munkaerő-piaci reintegrációját szolgálták. 2006 és 2009 között további munkaerő-piaci szolgáltatásokat végeztünk a HEFOP 1.3.1-05 ”Nők munkaerőpiacra visszatérésének ösztönzése” c. projektben a Kék Madár Alapítvánnyal, a HEFOP 1.3.1-P-2004 „Völgyeségi hátrányos helyzetű roma nők munkaerő-piaci esélyeinek növelése képzéssel” c. programban a Bonyhádi Független Roma Egyesülettel, a HEFOP-2.2.1-06 „Képzésekkel a foglalkoztatás elősegítéséért” c. programban a TAVAM -mal konzorciumi partnerségben. A programok vezetője dr. Hangayné Paksi Éva volt.

A Tolna Megyei Civil Szolgáltató Központ (2003. április 1-jétől) működtetésének jogát pályázat révén nyertük el, amelynek előzménye volt a Civil Szervezetek Közösségének, valamint a Civil Kerekasztalnak a kezdeményezése, létrehozása. Programvezetők voltak: Mautner Márta, Fekete Katalin, Halasiné Propszt Ivett, Kiss Rita, András Rita.

Az Önkéntes Központ 2005-ben, Nyugdíjas Tagozata 2007-ben kezdte meg működését Szűcs Ágnes, Cser Henrietta ill. Zádor Béláné vezetésével.

A Civil Bünt megelőzési Műhely és szabadegyetemi előadássorozat 2009-ben indult, 2010-ben folytatódott Kopasz Árpád ny. rendőr dandártábornok vezetésével.

Könyvtárosunk az alapítástól: Teszler Vendelné.

Az egyesületben végzett lelkvédő munka szupervízorai voltak: Simon Angyalka (?) pszichológus, *dr. Berényi Ildikó* és *dr. Czirmai Ildikó* pszichiáterek, *Kitanics Márk* pszichológus.

Ma már nemcsak a város lakói előtt ismert az egyesület tevékenysége, hanem megyei és országos szervezetekben szerepet vállaló tagjai, valamint rendszeresen visszatérő rendezvényei, a pszichológiai ismereteket, kultúrát terjesztő programjai, tanfolyamai, továbbképzései révén a megyében, az országban is.

Az egyesület kezdettől fogva nagy hangsúlyt fektet tagjai képzésére, továbbképzésére, személyiségük karbantartására. Ösztönzi, és lehetőségeihez mérten támogatja az önfejlesztést. Gondoskodik a közösségfejlesztő alkalmak, lehetőségek, együttlétek megteremtéséről, valamint a jól dolgozók munkájának közösség előtti elismeréséről.

Az egyesület tagja a Magyar Mentálhigiénés Szövetségnek, az Országos Civil Érdekképviselői Egyesületnek, a Kormányzat - Civil Együttműködést előkészítő munkacsoportnak, az Országos Közösségi Támogató Hálózatnak, az Önkéntes Központ hálózatnak, az Országos Civil Bünt megelőzési Műhelynek, az EU 2011 Munkacsoportnak, a megyei- és regionális Civil Egyeztető Fórumnak, a Városi Kábítószer Ellenes Fórumnak, a Szekszárdi Civil Szervezetek Közösségének és a Szekszárdi Civil Kerekasztalnak.

A működés infrastrukturális feltételeit, pénzügyi alapjait az egyesület saját bevételei (tagdíj, tanfolyamok, 1% stb.), a hosszú távú adományozói, támogatói kapcsolatok (önkormányzatok), feladat átvállalási szerződések, és a pályázati források teremtik meg.



Az egyesület kiemelt támogatói voltak:
Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata
Tolna Megyei Önkormányzat
NCA Dél-Dunántúli Kollégiuma
A Miniszterelnöki Hivatal Civil Főosztálya
Szociális-és Munkaügyi Minisztérium
Európai Szociális Alap
Paksi Atomerőmű Zrt.

KÜLDETÉSÜNK



Az egyesület fő céljai:

*A lakosság egészségkultúrájának javítása érdekében
egyéni és közösségi léleképítés, lélekvédelem,
közösségfejlesztés és közérzetjavítás;*

*Az autonóm személyiségek kialakulásának,
védelmének elősegítése,
az egyéni és társadalmi destrukciók megelőzése;*

*Az állampolgárok és szervezetek önérvényesítésének,
érdekvédelmének segítése, szervezése;*

*Munkaerő piaci szolgáltatások végzése,
egyéni szabott munkaközvetítés és szaktanácsadás;*

*Az egyének és közösségek szociális viszonyainak,
Szekszárd város, Tolna megye és a Dél-Dunántúli Régió
humánpolitikájának előmozdítása;*

Mentálhigiénés feladatok módszertani segítése.

SZOLGÁLATOK ÉS PROJEKTEK 1989-2010

1. Őszinte Szó Lélekvédő, Társkereső- és Ifjúsági Szolgálat 1989-2010

Együttérző, segítő beszélgetésben jártas munkatársak hallgatják meg és segítenek problémáik megoldásában azoknak az egyéneknek, akik életük valamely területén nehéz helyzetbe, válságba kerültek. A szolgálat a kialakult helyzet okainak feltárását, a megoldási lehetőségek közös megkeresését vállalta fel. A cél az, hogy az ember saját erejét használva találja meg a krízisből kivezető utat. Alapelv az élet, mint érték tiszteletének képviselete, a másság elfogadása, titoktartási kötelezettség, problémaérzékenység, beleérző támasz nyújtása. A kliensek 80 %-a 20-50 éves korosztályból kerül ki. A munkanélküliség, kilátástalanság, elszegényedés és ebből eredő testi, lelki, anyagi következmények óriási teherként nehezdednek a családok mindennapi életére. Megjelennek a gyermekvállalás dilemmái, a családfelbomlás, családon belüli erőszak különböző formái, a társra találás nehézségei. Hétfőn a 14-20 éves korosztály, kedd-csütörtökön a felnőtt korosztály keresheti fel a szolgálatot.

Őszinte Szó Szolgálat	1991–2005:	4091 ügyfél, átlag 273 fő/év
	2006–2010:	969 ügyfél, átlag 194 fő/év
Ifjúsági Szolgálat	1994–2002:	1139 ügyfél, átlag 126 fő/év
	2006–2010:	483 ügyfél, átlag 121 fő/év



Az Őszinte Szó bejárata
a művelődési házban

2. SOS Lelkisegély Telefonszolgálat 1990–2006

„A lelki elsősegély telefonszolgálat minden ember számára szeretné megadni a lehetőséget arra, hogy baj, tehetetlenség, kétségbeesés vagy öngyilkossági veszély esetén- szabadságjogai tiszteletben tartásával, anonim módon- azonnal felvehesse a kapcsolatot egy másik emberrel, aki kész és képes a hívót meghallgatni és vele együttműködve segítő beszélgetést folytatni. Ez a segítség az életre való bátorításra és a nehéz helyzetekkel való megbirkózás képességének fejlesztésére irányul.” (IFOTES) A 16 évig működő szolgálat ügyelői önkéntes, laikus segítők voltak. Szakmai képzés, gyakorlat után ültek a telefon mellé. Empatikus készségük, érzékenységük tette alkal-



massá őket erre a munkára. Segítettek abban, hogy a hozzájuk forduló meg tudja fogalmazni, ki tudja mondani problémáit, mert a teher megosztása első lépés a megoldás felé. Munkájukat havi egy alkalommal szupervizor segítette, rendszeres továbbképzéseken vettek részt, a szükséges ügyelői létszám fenntartása érdekében két évente kiképző tanfolyamok indultak.

1990 - 2005: 20 054 hívó, átlag 1337 fő/év. Ebből érdemi hívás: 13 370, átlag 891 hívás/év. Férfihívó: 5013 fő, női hívó: 15041 fő.

2006. Összes hívás: 266, ebből érdemi 188. Férfi: 53 Nő: 135

3. Internetes Lelkiposta Szolgálat 2007-2010.

2004-2006 között helyileg és országosan is rohamosan csökkent az SOS Telefonos Lelki Segélyszolgálatokhoz beérkező hívások száma, amelyeket a kliensek a vonalas telefonokról ingyen kezdeményezhettek. Mobil telefonról nem volt elérhető a szolgáltatás. A hívások ritkulása megviselte az ügyelőket, feleslegesnek érezték magukat, Szekszárdon 2006-ban még 9 ügyelő napi 10-12 órában várta a rászorulókat. Többször felmerült a 3 jegyű országos hívószám bevezetése, de ez a mai napig nem valósult meg. 2007. májusban a közgyűlés megszüntette a szolgálat működését.

A Lelkiposta megalakulása: 6 ügyelő együtt maradt és létrehozta az Internetes Lelkiposta Szolgáltatást, ami 2007. októberig kísérleti jelleggel működött. A kedvező tapasztalatok alapján megfogalmazták a szolgálat céljait, szervezeti és működési szabályzatát, megtervezték a honlapot, majd a közgyűlés elfogadta a szolgálat alapítását, működtetését. Honlap cím: www.lelkiposta.hu, E-mail cím: sos.lelkiposta@gmail.com. Az ide érkező levelekre 72 órán belül válaszolnak az ügyelők, betartva az intimitás és anonimitás követelményeit. Segítséget nyújtanak lelki, életvezetési párkapcsolati problémával hozzájuk fordulóknak. Fő cél: a krízisintervenció, a lakosság közérzetének javítása.

A szakmai munkát továbbképzések, és rendszeres szupervízió támogatja. A jövő feladata megteremteni annak lehetőségét, hogy az ügyelők skype-on is elérhetők legyenek, legalább a hét bizonyos napjain. Ehhez szükség lenne a létszám növelésére. A Lelkiposta Szolgálat életképesnek bizonyult. Folyamatosan nő a levelek száma. A szolgálat iránti bizalmat jelzi, hogy a levélírók 80 %-ban névvel felvállalják magukat és problémáikat.

Internetes Lelkipostához 2007–2010 között 352 főtől (280 nő, 72 férfi) 1608 levél érkezett. A levelek 80%-a a 20–50 év közötti (aktív) korosztály problémáit tükrözi. Fontosabb témák: Depresszió, válás, anyós-meny viszony, családon belüli erőszak, párkap-



Lelkiposta honlapja

csolati gondok, feltékenység, magány, munkanélküliség, kilátástalanság, céltalanság, jövőkép hiánya.

Az Internetes Lelkiposta 2011. január 1-től az egyesülettől függetlenül tevékenykedik.

4. Alternatív munkaerő piaci szolgáltatások 2000-2007

Az egyesület 1999. év végén kapott felkérést az Európai Unió PHARE kísérleti program keretében megvalósuló, tartós munkanélkülieket segítő hálózat kialakítását célzó, négy megyét átfogó regionális projektben való részvételre. Tolna megyéből Dombóvár és Szekszárd csatlakozott. A projekt konzorciumi partneri viszonyban valósult meg a Dél-Dunántúli Forrásközpont – mint gesztor szervezet – irányításával. Működési területe Szekszárd, Tolna, Bátaszék, Bonyhád városok valamint Nagydorog és vonzáskörzete volt. Az infrastrukturális és személyi feltételek megeremítése után 2000. március 1-től kezdte meg működését az Újra Dolgozom (ÚD) program, amelynek fő célja volt a tartósan munkanélküliek és az őket is foglalkoztatni hajlandó munkáltatók felkutatása, kapcsolatok kialakítása, a munkaerő kínálat és kereslet eredményes találkozásának elősegítése változatos eszközökkel és módszerekkel.

A programban dolgozó kiképzett segítők minden ügyféllel úgy foglalkoztak, hogy az egyén visszanyerje időstrukturáló képességét, szocializált megjelenését, önbizalmát, érzékelje pillanatnyi és jövőbeli helyzetét, saját lehetőségeit és sikeresen jelenjen meg a munkaerő piacon. A munkatársak közvetítő, tájékoztató, kapcsolatteremtő, tanácsadó, képző, felkészítő szerepük mellett az ügyfelek munkába helyezésével, után- és nyomon követésükkel, a megszakadt munkaviszonyok okainak elemzésével, a munkáltatói kapcsolatok ápolásával, a munkaerő szükségletek feltárásával is foglalkoztak. 8 főállású munkatárs, 4 részmunkaidős szakember dolgozott a programban, amelynek utófinanszírozását előbb az OFA, 2004. június 1-jétől az ESZA Kht. biztosította.

Ugyanekkor – korábban a gesztor szervezethez tartozó – munkáltatói jogkör az egyesülethez került. Az utófinanszírozottság és a munkáltatói feladatok szaporodása számos – előre nem látható - problémát okozott a szervezet életében. Ezek részletezése,



Néhányan az UD munkatársai közül



elemzése meghaladja a dolgozat kereteit. A lényeg az, hogy pénzügyi válság alakult ki, amelyen hitelfelvétellel sikerült úrrá lenni és befejezni a projektet. A program eredményessége elsősorban az alkalmazottak felkészültségének, elkötelezettségének, a programot támogató önkormányzatoknak és az együttműködő Tolna Megyei Munkaügyi Központnak köszönhető.

4. 1. Újra Dolgozom – Újra Dolgozni Tolnában (HEFOP 2. 3. 2-1 projekt) eredményei 2000–2005:

Programba felvett munkanélküliek száma:	3066 fő (100%)
Ebből tartós munkanélküli:	1813 fő (59,13 %)
Munkahelyhez segítve:	957 fő (31,21%)
Elhelyezett tartós munkanélküli:	478 fő (49,95%)
Kilépett a programból:	459 fő (14,97 %)
Eltanácsolt:	1206 fő (39,33%)
Nő:	2047 fő (66,76 %)
Férfi:	1019 fő (33,24 %)

4. 2. „Állj talpra!” projekt 2006. június 8–2007. november 30.

9 alkalmazottal indult a program, akiknek munkáltatói feladatait a Mentálhigiénés Egyesület, a szakmai és gazdasági megvalósítást pedig az önállósult Újra Dolgozni Tolnában Egyesület vállalta magára. Az előkészítő szakasz elemei voltak: a Munkaügyi Kirendeltségekkel történő kapcsolatfelvétel, a vidéki ügyfélfogadó helyszínének kijelölése, 9 vidéki bázishely kialakítása és működtetése heti rendszerességgel (Bonyhád, Paks, Szekszárd, Tamási és térsége). A projekt köztudatba emelését segítette az ÚDP jó híre, a munkatársak emberi és szakmai felkészültsége, az önkormányzatok, a média pozitív hozzáállása és a már meglévő munkáltatói kapcsolatok. Támogató a Dél-Dunántúli Regionális Munkaügyi Központ volt. A munkanélküliek egyéni gondozása kiegészült 6 csoportos tréninggel is.

A programba bevont tartós munkanélküliek száma: 931 fő (kapcsolatfelvétel: 1261 fő), ebből 309 férfi, 622 nő.

Egészséges 84 %; megváltozott munkaképességű 16 %

Munka nélkül töltött időszak a bevont ügyfelek körében:

6 hónapnál rövidebb idő: 38 fő = 8 %

6-12 hónap között: 118 fő = 14 %

12 hónapnál hosszabb idő: 775 fő = 78 %

Munkáltatói kapcsolatok száma: 219

A programban vállalt elhelyezések száma 237 fő

Teljesített elhelyezés: 481 fő.

Az elhelyezettek közül 347 fő három hónapot meghaladóan megőrizte munkaviszonyát.

4. 3. Egyéb projektek más civil szervezetekkel konzorciumi partnerségben

„Viktória” női munkaerő piaci reintegrációs PHARE támogató program Kajdacs és környéke, Sárpilis és környéke kistérségekben valósult meg összesen 50 fő részvételével 2004-ben.

Völgysegi hátrányos helyzetű roma nők munkaerő piaci esélyeinek növelése képzéssel 2004-ben (HEFOP1. 3.1-P)

Nők munkaerő piacra visszatérésének ösztönzése 2005-ben (HEFOP 1.3.1-05/1) Gyermekvállalás és/vagy Karrier c. 30 órás munkaerő piaci tréning GYES-ről, GYED-ről visszatérő kismamák számára 2005-ben.

Személyiségfejlesztő tréning 70 fő részére 2006-ban.

Képzésekkel a foglalkoztatás elősegítéséért 2007-ben (HEFOP 2.2.1-06)

„Fejlődni – Képződni – Megélni” (HEFOP 2.3.1.-1 projekt) a fokozottan hátrányos helyzetben lévő, fogyatékkal élő fiatalok képzését, elhelyezését segítette volna (24 fő). Az intenzív előkészítő munka ellenére- finanszírozási okokból - a nyertes pályázat nem valósult meg.

5. Tolna Megyei Civil Szolgáltató Központ (TMCISZOK)

A működtetés jogának megszerzéséért hároméven- te pályázni kell. Szekszárdon 2003. április 1-jén indult. Fő feladata a megye civil szervezeteinek nyilvántartása, összefogása, az információáramlás biztosítása, tanácsadás, pályázatfigyelés, a szektor fejlesztése képzések, tréningek szervezésével, az érdekképviselői módszereinek, formáinak kialakítása, a szervezetek közötti kapcsolatok, együttműködések fejlesztése a civil szakirodalom gyűjtése. Tevékenységének sokszínűségét alátámasztják a statisztikai adatok.

2003–2005: A regisztrált tolna megyei civil szervezetek száma: 415

Tanácsadás (jogi, gazdasági-pénzügyi, pályázati, szervezeti stb.) az NCA tanácsadáson kívül: 398 alkalom.

Szervezeti és egyéb non-profit információ átadás: 75 alkalom

Rendezvény (tanfolyam, fórum, konferencia stb.): 201 alkalom

Tolnai Civil Hírlevél megjelentetése: 15 alkalom

Helységbiztosítás civil szervezetek rendezvényeihez: 421 alkalom.



E-civil képzés 2008

Visszatérő rendezvények: Civiláda, Civil Majális, Önkéntesek Hete, NCA pályázati felkészítők, az Állampolgári Részvétel Hete, amelynek célja a civil és önkormányzati együttműködés erősítése.

2006–2010: Regisztrált civil szervezetek száma: 875

Tanácsadások:

- Jogi: 327 alkalom
- Könyvelési és adózási: 385 alkalom
- Pályázati: 996 alkalom
- Civil szervezetek létrehozásával, működtetésével kapcsolatos: 336 alkalom
- Informatikai: 355 alkalom
- Önkéntes tevékenységgel kapcsolatos: 358 alkalom
- Projektmenedzsment: 158 alkalom

Tanácsadások tématerületeit érintő információszolgáltatások: 1909 alkalom

NCA pályázatokhoz kapcsolódó információs és konzultációs Napok Tolna megye kistérségeiben: 37 alkalom

Tolnai Civil című hírlevél: 3 alkalom/év

E-hírlevél: 9 alkalom/év

Képzések – számítástechnikai: 45 alkalom

Szekszárdi Civil Kerekasztal infrastrukturális kiszolgálása: 9 alkalom/év

CISZOK könyvtár állománya: szakmai könyv- és dokumentációtár 564 db könyv

2007-2009 között zajlott az *E-civil* program 17 tréningen 152 fő részvételével, *Netre-kész* program 8 rendezvénnyel, 12 klubfoglalkozással 122 részvevővel. A *MENET* projekt (2009) keretében az e- közigazgatás folyamatával ismerkedhettek az érdeklődők.

2010-ben zárult a 18 hónapos *CivilSegéd* (TAMOP 5.5.3) projekt, amelynek keretében 32 Tolna megyei szervezet élt a szervezetfejlesztés lehetőségével. Folytatódott a *CivilTech* program. Több rendezvény zajlott az Európai Unió és a civilek kapcsolatának fejlesztése jegyében.



A CivilSegéd program megnyitóján
2009

6. Önkéntes Központ 2005-2010

Az Önkéntes Központ Hálózat küldetése a magyarországi önkéntesek és az őket foglalkoztató szervezetek tevékenységének támogatása információval, tanácsadással és képzéssel. Terjeszti az önkéntesség kultúráját, befolyásolja a hazai társadalmi környezetet az önkéntesség elfogadása érdekében. Közvetít az önkéntesek és az őket fogadó szervezetek között. Az országos hálózat tagjaként Szekszárdon 2005-től működik. A



hálózatot a budapesti *Önkéntes Központ Alapítvány* koordinálja. A megyei önkéntes központok egységes tevékenységgel és arculati elemekkel fáradoznak az önkéntesség felelevenítésén. A működés során a megyék a helyi sajátosságok figyelembevételével alakítják saját programjait önkéntesek bevonásával.

A Tolna megyében működő *Önkéntes Központ* napi 8 órában várja az önkéntesek, valamint a fogadószervezetek jelentkezését, részükre teljes körű jogi és általános tájékoztatást, iránymutatást nyújt. Feltárja az önkéntességben rejlő tartalékokat, lehetőségeket. Speciálisan kialakított programjai a havi rendszerességgel működő *Önkéntes Klub*, az évente megrendezésre kerülő *Önkéntes Gyermek Tábor* (2008-2009: Medina 22-22 fő; 2010: Pörboly 20 fő), *kórházi önkéntes tevékenység* a gyermekosztályon, továbbá aktívan részt vesz a *város különböző programjaiban*, rendezvények lebonyolításában, háttér munkálatok ellátásában, városszépítési akciókban. Évente megrendezi az *Önkéntesek Bálját*, melynek keretein belül a *Hála – Gála* alkalmával átadja az *év Önkéntese Díját*. A helyi iskolákban a tanítási időben osztályfőnöki órák keretein belül előadásokat szervez az önkéntesség kultúrájáról. *Partnerségi viszonyt* alakít ki a helyi szervezetekkel és elősegíti, támogatja azok programjainak lebonyolítását.

Az országban egyedülállóan **Nyugdíjas Tagozatot** hozott létre, amely *speciálisan az idős korosztály* részére nyújt segítséget. Kérelmeket tölt ki és továbbít, kedvezményes élelmiszer vásárlási akciókat, egészségmegőrző előadásokat, szűréseket, kirándulásokat kezdeményez. Tavaszköszöntő nőnap, anyák napi és karácsonyi műsort szervez, utóbbin az egyedül élő idősek ajándéksomagot is kapnak.

A helyi és környékbeli nyugdíjasok önkéntes tevékenységükkel segítséget nyújtanak sorstársaiknak, valamint aktív résztvevői a városi és megyei rendezvényeknek. Ezáltal napi feladataik, új kapcsolataik keletkeznek. A segítségnyújtás mellett cél az élet hátralevő részének nem csak fizikai, hanem lelki megkönnyítése is. A tagozat vezetője heti 10 órában várja a segítséget igénylő nyugdíjasokat.



Fát ültetnek az önkéntesen 2008.



Nőnap műsor 2010.



7. 1. Civil Bűnmegelőzési Műhely 2009-2010:

Megalakulásának előzményei: 2008. október 6-án a Pszichológia Kultúra Hetének nyitónapján előadás hangzott el „A biztonságkultúra pszichológiája” címmel.

2008. október 10-én „Bűnmegelőzési Fórum” volt a Városháza dísztermében „Szekszárd Megyei Jogú Város elfogadott Bűnmegelőzési Koncepciójáról és a továbblépés lehetőségeiről a közösségi rendszet felé”.

2009. január 27-én megalakult a *Civil Bűnmegelőzési Műhely*, amelynek célja: „A biztonságkultúra tudományos eredményeire alapozva, önmagunk erejére támaszkodva, saját tehetségünkéből építkezve megtalálni, kialakítani a módszereket, feltárni az eszközöket, mozgósítani és összpontosítani az erőket, amelyek segítségével a résztvevők tanulhatnak, új lehetőségeket ismerhetnek meg annak érdekében, hogy a közös összefogás eredményeként javulhasson a **szubjektív biztonságérzet**, és konkrét eredmények szülessenek a bűncselekmények megelőzése érdekében.

Tekintettel leszünk a romló helyzet jellemzőire, a bűnözést elősegítő okokra és a helyben lehetséges megoldásokra. Figyelembe vesszük a bűnözés anyagi javakra, egészségre és lélekre gyakorolt káros következményeit is.”

A Bűnmegelőzési Műhely olyan alkalmakat teremt, ahol civil kezdeményezésként a szakemberek és a lakosság érdeklődő tagjai találkozhatnak, javaslatokat tehetnek, önkéntes munkájukat ajánlhatják a már működő szervezeteknek, illetve új mozgalmakat hozhatnak létre. Részt vesznek a bűnmegelőzésben érintett szervezetek képviselői is. A működés eredménye többek között a Szőlő-SZEM Mozgalom elindítása, a Szőlő-SZEM Őrség felállítása a tanyák védelméért. Közös gondolkodás elindítása a cigányság helyzetének javítása érdekében. 2010-ben a fő téma ezen belül „Úton egy-más felé” címmel a kétkultúras nevelési program lehetőségei a különböző korosztályokban (Részletes éves program megtekinthető a www.mental.hu oldalon)



Alakul a Szőlő-SZEM Őrség 2009.

7.2. A Bűnmegelőzési Szabadegyetem előadásain az érdeklődők növelhetik, elmélyíthetik tudásukat a *biztonságkultúra* különböző területein. Új ismereteket szerezhettek elsősorban a bűnözés megelőzéséről, a bűncselekmények okainak és körülményeinek visszaszorításáról.

(Részletes program a ww. mental. hu oldalon olvasható). 2009-ben 16 alkalommal volt lehetőség a találkozásra, eszmecserére. 278 fő vett részt.

A Bűnmegelőzési Munkacsoport egyre szélesedő és gazdagodó együttműködést folytat több szervezettel és hivatalos személlyel, többek között a Szolnokon működő Megelőzési Alapítvánnyal is.

Szekszárd MJV polgármestere 2009. november 4-én meghirdette a „Biztonságos Szekszárdért!” mozgalmat, amelyhez a műhely is csatlakozott. Javaslatokkal, részvétellel járulnak hozzá a város és a térség biztonságának javításához. 2011-től Biztonságkultúra Műhely néven folytatódik a munka.



Előadás a cigányokról 2009

8. Mentálhigiénés Információs Centrum (MIC)

Lényege egy adatbázis, amelyből hasznos információkat szerezhet a lakosság szociális, egészségügyi és kulturális intézmények, civil szervezetek, szakemberek tevékenységéről és elérhetőségéről. Az információs centrum igénybe vehető személyesen, telefonon és e-mailben.



9. Társaság a Várandósság és Anyaság Megszenteléséért (TAVAM)

Önszerveződő női körök, kismamaklubok és anyakörök hálózata, amely segíteni kíván minden olyan egyéni és társas kezdeményezést, ami a szülést-születést, az élet megkezdésének feltételeit egyre jobbá, természetesebbé teszi, s ez által a szülő-gyerek kapcsolat, a családi felelősségvállalás és a tudatosság erősödését szolgálja. Országos tájékoztató, szakmai és kulturális rendezvénysorozata a *Születés Hete*. Az egyesület első alkalommal 2005-ben csatlakozott a rendezvénysorozathoz *4 Tolna megyei helyszínnel* és tucatnyi rendezvénnyel, 2006-ban, 2007-ben 9 helyszínen közel negyvenféle programmal. 2006-ban havi rendszerességgel működött a *szülő-suli*, amelynek fő célja a szülésre illetve a szülői szerepre való felkészítés volt.

Az előbbieken ismertetett programok, projektek, szolgáltatások, rendezvények megvalósítását az önkormányzatok (városi, megyei) működési támogatásai, saját bevételeink, de legfőképpen a pályázati úton nyert források tették lehetővé. 1995-ig az egyesület költségvetése nem haladta meg a 3 millió Ft-t. Közhasznú szervezetté válásunk bővítette a pályázati lehetőségek körét, amelyekkel – változó eredménnyel – de folyamatosan élni tudtunk. Kiemelkedő évek voltak ebből a szempontból: 2003: 13 millió; 2005: 17 millió; 2006: 23 millió Ft.

Hagyományteremtő rendezvények

- Állampolgári Részvétel Hete 2005-től (szeptember)
- Civil Majális: 2001 Szálka, 2003 Váralja, 2004 Kölesd, 2005 Gemenci Kiránduló Központ, 2006 Kismányok, EU Majális Szekszárd, 2007 Fadd-Dombori
- Családóvó Nyári Egyetem: 2001, 2002, 2003 (Összesen 120 hallgató, és több száz előadásokra bejáró érdeklődő)
- Hála – Gála Szomjú-díj átadással 2003-tól (június)
- Intenzív, közösségfejlesztő hétvége 1989-től minden évben (augusztus)
- Karácsonyi Pihe 1989-től minden évben (december)
- Pszichológiai Kultúra Hete 1988-tól évente (október, 2003-2004-ben az Önkéntesek Hetével együtt)
- Önkéntesek Hete 2005-től (június)
- Telefonos Napok 1991–2006, minden évben (május)
- Városi Örömnünnep (szilveszter) rendezésében közreműködés 1999–2008 között.



Karácsonyi pihe 1998.



Civil Majális Szálka 2001.



Városi Örömnünnep 2001.



Családóvó Nyári Egyetem 2003.



Állampolgári Részvétel Hete 2007.

Kiadványok

Dér Miklósné: Humán Szolgálatok Szekszárdon. Szekszárd, BMMH, 1991.

Dér Miklósné: Pálfa község humán erőforrás - fejlesztő stratégiája. Pálfa, 1993.

Dér Miklósné: Számadás I: Az egyesület 5 éves története. Szekszárd: ME, 1995.

Deli Erzsébet: Keressük egymást! – tájékoztató füzet társkeresőknek. Szekszárd: EG-VÉD Bt, 1996.

Dér Miklósné: Tolna megyei civil szervezetek egyesületek, alapítványok címtára. Szekszárd. 1997.

Dér Miklósné: Pálfa jövőjéért – egészségterv. Pálfa, 1998.

Dér Miklósné - Halász Gabriella: Számadás II: A Szekszárdi Mentálhigiénés Egyesület 10 éves története. Szekszárd: ME, 2000.

Dér Miklósné: Szuicidprevenciók modellkísérlet. Szekszárd, 2000.

A civil szolgáltató központ feladatai és azok gyakorlati megvalósítása/ összeáll. Kiss Rita. Szekszárd: TMCSZK, 2006.

Deli Erzsébet: Számadás III: 15 éves a Mentálhigiénés Egyesület. Szekszárd: ME, 2008.

Számadás IV: 20 éve egyesület a Mentálhigiénés Műhely/szerk. Deli Erzsébet. Szekszárd: MM, 2011.



ESEMÉNYNAPTÁR 1990-2010

1990. Az egyesületi törvény megjelenésével közösségünk *egyesületté* alakult. A működési szabályzat elfogadása. Cégbíróági bejegyzés: Pk. 60 079/90/5. A társadalmi szervezetek között országosan a 403. sorszámmal rendelkezünk. Felkészülés a második szolgálat indítására, a telefonos ügyelők kiképzése, tárgyi feltételek megteremtése. Október 5-én az *SOS Lelkiségegy Telefonszolgálat* kezdte meg működését. Gordon-SZET tanfolyam és a rövid életű Szívességszolgálat indítása.

1991. Reklám-anyagok, újságcikkek, ismeretők, rádió- és TV interjúk. Mentálhigiénés felkészítő kurzus Tolnában. Erdélyi Magyarok Tolna Megyei Egyesületének megalakítása.

1992. *Társkereső Szolgálat* indulása. Gordon tréning szülőknél, agykontroll-tanfolyam. Működési szabályzat módosítása.

1993. Pálfa község humán erőforrás fejlesztő stratégiájának kidolgozása szocio-pszicho táborban. Gordon tréning fiataloknak.

1994. *Ifjúsági Szolgálat* indítása. Agykontroll tanfolyam, Gordon tábor Hőgyészen, szocio-pszicho tábor Sárszentlőrinc–Úzdon.

1995. *Club 30* társkereső fiataloknak, a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen *kommunikációs tréning* a távoktatásban résztvevő I. évfolyam hallgatóinak. *Azt tanultam, hogy...* c. sorozat újraindítása (pszichodráma, örömtréning, enneagram stb.), 5 éves jubileumi rendezvény.

1996. *United WAY* alapítvány létrehozása, közérzetjavító mozgalom *A mosolygó Tolna megyéért* (másokkal együtt), mentálhigiénés tanfolyamot végeztek (humanoidok) *találkozója*, *házi beszélgető szolgálat* tagjainak kiképzése, MMSZ III. Országos Konferenciájának megszervezése Szekszárdon (Lélektől–léleki). Agykontroll-tanfolyam. Működési



Az első Gordon-csoport 1992



Az 5 éves évforduló kiállítása 1995.



Az első elnök – Csontos Károly – és az első titkár – Dér Miklósné – az 5 éves ünnepségen

szabályzat kiegészítése. A megyei szuicid prevenciók modellkísérlet előkészítése, „Pálfa jövőjéért” egyesülettel közszégi humán erőforrás fejlesztő folyamat elindítása, találkozók társtalanoknak.

1997. *Azt tanultam, hogy...* interaktív előadás sorozat; krízisintervenciók felkészítő kurzus önkénteseknek; háziorvosok és védőnők pszichológiai érzékenyítő tréningje; konfliktuskezelő tréning az egyesület tagjainak; kortárssegítő képzés középiskolásoknak; munkaerő-piaci tréning munkanélküli fiataloknak Pálán és Bátaszéken. *Boldog kedd Szekszárdon, Városi Egészség Hét, Tolnai Egészség Hónap* rendezvényein együttműködés más szervezetekkel. Krízisintervenciók modell-terv kidolgozása (ÁNTSZ + Kórház). Bemutatkozás a *II. Nonprofit Expó-n* Budapesten.

1998. *Elhunyt első szupervizorunk Simon Angyal* *pszichológus*, akitől figyelmet, türelmet, empátiát, együttműködési készséget, emberséget és még nagyon sok minden mást tanulhattunk. Ma is hiányzik azoknak, akik dolgozhattak vele.

Tájékoztató, „beavató” előadások a mentálhigiénéről középiskolákban (Gyöng, Szekszárd: I. Béla Gimnázium, Ady Endre Középiskola), *előadások* az Életreform klubban, *önismereti tréning* a Kolping Iskolában, *Esély klub* munkanélkülieknek Bátaszéken, *Gordon tréning* szülőknek, mentálhigiénés *alapképzés* önkéntes segítőknak, pályázatíró tréning. *Valentin-nap* társkeresőknek, *Boldog Kedd* Szekszárdon más szervezetekkel együttműködve, *Örömsátor* működtetése a *Városi Egészség Héten*. Pálfa közszeg egészségtervének elkészítése (helyzetkép, stratégia, pályázat, egészségfórum). *Intenzív hétvége* Szálka.

1999. *Szuicidprevenciók modellkísérlet* (LESZ, Soros Alapítvány, Tolna Megyei Önkormányzat Kórházával együttműködve).



Egyesületi tagok és vendégek az ünnepségen 1995.



Mentálhigiénés alapképzés résztvevői 1998.

Pályázat benyújtása a Civil Szolgáltató Központ működtetésére. Civil szervezetek találkozója, gyógyítók és gyógyítandók találkozója (forum). *Pszichológiai Kultúra Hete* témája: Kapcsolataink.

2000. *10 éves az egyesületünk.* Márciusban indult az *Újra dolgozom* program. Az éves rendezvényeink a jubileum jegyében teltek: *Nosztalgia-találkozó*n köszöntöttük azokat, akik az egyesület tagjai voltak a tíz év alatt, *Életmesék* címmel pályázatot írtunk ki, megszerveztük az *Országos Millenniumi Mentálhigiénés Konferenciát* (A közösségi léleképítés életterei) amire több programmal is készülünk (dokumentációs- és „performance” kiállítás, kiadvány, egyesületi induló stb.) Ekkor indult útjára a *Millenniumi Léleképítő* előadás- sorozat. *SOS ügyelők képzése*, *Lelki kulcs tanfolyam*, *önismereti foglalkozások* az *Ady Középiskolában*.

2001. *Felkérések: SOS Szolgálatok dél-dunántúli régióközpontja lettünk és a Magyar Mentálhigiénés Szövetség bázishelyszíne. Egyszülős Családi Klub* indítása, *Paletta Színház* (play-back) létrejötte az egyesületi tagokból. *Mentálhigiénés alapképzés* 13 fővel (2001-2002). *Gemenci Juniális-szervezés*, részvétel. A gödöllői országos *XIII. Család-óvó Nyári Egyetem* folytatása. Téma: A család együttélésének művészete. *Civil Majális Szálka*.

2002. A Polip Iroda ifjúsági telefonszolgálatosainak kiképzése. *Gemenci Juniális* másodszor. *XIV. Családóvó Nyári Egyetem* témája: A családi értékek fenntarthatósága. Új, 3 éves stratégiai terv elkészítése közösen. *Pszichológiai Kultúra Hete: Gyökereink és szárnyaink* címmel.



Emlékeztek? Nostalgia – találkozó a 10 éves évfordulón 2000.



A 10 éves évfordulón:
Jók vagyunk, jól vagyunk! 2000.



Intenzív hétvége Szálka 2001.



Gemenci juniális 2001.

2003. Áprilistól a *TM CISZOK* működte-tése, programvezető kiválasztása. Májusban *Biztonsági Fórum* a TM. Önkormányzattal együttműködve, októberben *Pszichológiai Kultúra Hete* az Önkéntesek Hetével összhangban (Fókuszban az önkéntesség). A záró *Hála-Gálán* először adtuk át az önkéntes munkát elismerő – és egyesületünk által kezdeményezett – *Szomjú-díjat*, a beérkező vélemények és a Civil Kerekasztal javaslata alapján. Júliusban XV. *Családóvó Nyári Egyetem* témája: A nemzedékek együttélése a családban. Novemberben 60 órás akkreditált *mentálhigiénés és segítő beszélgetés alapképzés* indult az utánpótlás biztosítása érdekében 12 fővel, valamint az „*Együtt a belüggyel*” c. Szolgáltató Hivatal *konferenciát* szerveztük a Városi Önkormányzattal együttműködve. A Nemzeti Civil Alapprogram kidolgozásában egyesületünkől Dér Miklósné és Pócs Margit vett részt. *Civil Fórum*: Esélyek és veszélyek napjainkban. Az év folyamán 6 sikeres pályázatot, 7 eredményes támogatási kérelmet és 3 elfogadott projektötletet írtunk, mégis folyamatosan anyagi gondokkal birkóztunk, mert a pályázati pénzek, támogatások csak több havi, esetenként félévi késésekkel érkeztek meg.

Elhunyt Csontos Károly, egyesületünk elnöke, szeretett Karcsi bácsink, őszapónk, az egyesületi induló szerzője. Emlékét szívünkben őrizzük.

2004. Az év első közgyűlésén új elnökséget (elnök, titkár, elnökségi tagok) és felügyelő bizottságot választottunk, elfogadtuk az új működési szabályzatot. Az év első felében költöztünk a Vállalkozók Házában, s végre minden szolgáltatásunk egy helyre került (sajnos, csak rövid időre). Az SOS-ben és az Őszinte Szóban *belső képzések* indultak különböző témákban, kiképzés után 6 fővel gyarapodott az



Az első Szomjú-díj átadása 2003.



Vidám táborozók Szálkán 2003.



Szálka 2003.



A Szálkai éjszakai élet arcai 2003.

SOS ügyelők száma. A bonyhádi gimnáziumban és a helyi televízióban mutattuk be az egyesületet. *Pszichológiai Kultúra Hete*: Terápiák – önismeret – jótékonyági rendezvény.

Az *UDP 686 új ügyfelet vont be a programba*, 420 munkáltatóval alakított ki kapcsolatot és elindította a Viktória női programot.

A *CISZOK 362 civil szervezetet regisztrált*, szerkesztette és terjesztette (700 pld) a *Civil Hírlevelet*. Infrastruktúrával, képzésekkel, tanácsadással, a civil szférát fejlesztő programokkal, bemutatkozási lehetőségekkel, rendezvényekkel állt az érdeklődők rendelkezésére. 13 pályázatot írtunk, a sikeres pályázatok, támogatási kérelmek ellenére anyagi gondjaink súlyosbodtak, minden tartalékunkat fel kellett használni ahhoz, hogy a megszokott szinten biztosítsuk az egyesület működését. 10 új taggal gyarapodtunk. Egységes PR anyag és honlap készült.

2004 októberében első ízben valósult meg mentálhigiénés képzés Erdélyben, Hargita megyében, Csíkszeredában a műhelyünk szervezésében. Október 12-14 között az időseket gondozók számára a Jakab Antal Tanulmányi Házban a Pócs Margit által vezetett szakmai team (Bánkiné Bosnyák Frida, Béresné Bosnyák Erika és Mucsi Éva) példa értékű, szakmai és mentálhigiénés önkéntes szolgálatot teljesített a nemzetközi együttműködés keretében

2005. Az év elején költözni kényszerült valamennyi szolgáltatásunk a Vállalkozók Házából az Arany János utcába, illetve az Őszinte Szó a művelődési házba.

Az *Őszinte Szó* új helyre kerülése nem növelte a látogatottságot, mert a mozi felújítása miatt a helység alkalmatlanná vált az ügyfelek fogadására. Az *SOS*-ben 17 ügyelő dolgozott.

Az *UDT* projekt a folyamatos pénzügyi nehézségek ellenére szép eredményekkel zárta az évet (703 fő munkanélküli bevonása a programba, 256 fő elhelyezése, 22 fő kép-

Szálkai életképek 2004



zése. 321 munkáltatói kapcsolat, 70 fő részére 25 órás személyiségfejlesztő tréning). A szintén HEFOP-os „*Fejlődni – Képződni – Megélni*” projektet finanszírozási gondok miatt megszüntettük. Konzorciumi partnerként a „*Gyermekvállalás és /vagy Karrier*” c. program keretében 30 órás munkaerő-piaci tréning valósult meg. Az UDT-ben egy munkatárs kicserélődött.



A tagok egy része 2005.

A CISZOK 43 új szervezettel bővítette adatbázisát, 10 alkalommal jelentette meg a Tolnai Civil hírlevelet, segítette a civil szervezetek 1%-os kampányát és a NCA pályázatainak népszerűsítését. Két munkatársa kicserélődött.

A hagyományos rendezvényeink mellett új színfoltot jelentett a – szintén 15 éves múlttal rendelkező – *Zala Megyei Mentálhigiénés Egyesület* 2 napos látogatása nálunk, valamint a *Születés Hete* c. országos rendezvénysorozathoz való kapcsolódásunk. A *Pszichológiai Kultúra Hete* témái az idén a *bizalom* köré épültek. A szokásos évi *intenzív hétvégét* Szálka helyett Szekszárdon rendeztük meg.

Anyagi helyzetünk megrendülése miatt több ízben rendkívüli közgyűlést tartottunk, és súlyos döntéseket hoztunk. A közgyűlés nem támogatta az UDT projekt további fenntartását a HEFOP finanszírozásában, de keresi a lehetőségeket a munkaerő-piaci szolgáltatások jövőbeni működtetésére.

Indokoltnak tartottuk a *krízisintervenciós és jövőképpalkotó szervezetfejlesztést*, és 3 alkalommal *belső képzést*. Ez évben 6 új taggal gyarapodott az egyesület, hárman távoztak lakóhelyváltozás, illetve a munka megszüntetése miatt.

2006. Újra indítottuk az *Ifjúsági Szolgálatot*. Elnyertük újabb 3 évre a *Civil Szolgáltató Központ* működtetésének jogát. Létrehoztuk a Mentálhigiénés Információs Centrumot, megerősítettük az Önkéntes Központot. Mentálhigiénés alapképzést hirdettünk, de nem volt kellő számú jelentkező, ezért a kórházi képzéshez kapcsolódtunk. Tagjaink szép számmal vettek részt különböző országos vagy regionális képzéseken (facilitátor, pályázatíró, nonprofit tanácsadó, önkéntes menedzsment, mentorképzés stb.), az SOS ügyelők két alkalommal *belső továbbképzésen* vettek részt. 5 nyertes pályázattal több mint 23 millió Ft-ot nyertünk. Januárban elindult a *Szülőszuli* (7x3 óra), májusban *Telefonos Napok* és a *Születés Hete* rendezvényei. Részt vettünk a *Civil Majálison* Kismányokon. Lezárult a HEFOP-os projekt. Júniustól elindult az „*Állj talpra!*” projekt. Az *intenzív hétvégét* Kismányokon rendeztük, előtte egy kérdőíves felmérést végeztünk a tagok között (erőink, kapacitásaink). A *Pszichológiai Kultúra Hete* témája: Terápiák a lelki egészségvédelemben (pszichoterápia, fókuszálás, biblioterápia, fitoterápia, munkaterápia, művészetterápia).

Önkéntesekkel vettünk részt a *Szekszárdi Karácsonyváros* és a *Városi Örömnépe* rendezvényein.

Az SOS szolgálat vezetését átvette *Bíró Beáta*, az ügyelők létszáma 17-ről 10 főre csökkent. 3 új elnökségi tagot, valamint titkárt választottunk. Február 1-jétől *Csordásné Kőmíves Ágnes* lett az egyesület titkára, novembertől *Kitanics Márk* vette át a szupervizori feladatokat. A CISZOK új projektvezetője *András Rita*, az Önkéntes Központ vezetője *Szűcs Ágnes* lett, aki a Mentálhigiénés Információs Központ adatbázisát is gondozta

2007. Márciustól az *Önkéntes Központ Nyugdíjas Tagozattal* egészült ki *Zádor Béláné* vezetésével. Márciusban *nőnap* ajándékműsort szerveztek. Április végén megszűnt az SOS Telefonos Lelki Segélyszolgálat, megkezdődött az *Internetes Lelki Segélyszolgálat* szervezése. Május: *Civil Majális Fadd-Domboriban*, *Születés Hete* rendezvényei, *Baba- mama klub* indulása. Június: *Önkéntesek Hete – Hála Gála*, augusztus: *intenzív hétvége* Szekszárdon, a *Pszichológiai Kultúra Hete* témája októberben a játék volt.

Állampolgári Részvétel Hetén, *Szent László Napokon*, a *karácsonyvárón*, *Városi Örömnappal* önkéntesekkel vettünk részt. Képzések: *E-civil képzés*, *Kistérségi civil érdeklődésközpont mintaprogram*, *NCA tájékoztató napok*. December 1-jén az *Állj talpra* programban dolgozó 9 fő munkaviszonya megszűnt. A titkár és a gazdasági munkatárs teljes munkaidejű foglalkoztatása heti 20 órára csökkent. A FEB tagságáról lemondott *Úti Erzsébet* helyett *Hábel Klárát* választottuk. 4 teljes jogú tagot vettünk fel, 1 fő megszüntette tagságát, 4 fő pártoló taggá minősítette át magát. Decemberben *Cser Henrietta* vette át az *Önkéntes Központ* vezetését. *9 pályázaton 8 109 095 Ft* támogatást nyert az egyesület.

2008. *TAVAM* információs központ lettünk, *Novák Julianna* vállalta a koordinátori feladatokat. A *TAVAM* keretében „*Képzésekkel a foglalkoztatás elősegítéséért*” című HEFOP-os pályázatban, hét modulból álló 80 órás képzés sorozatot szerveztünk 10 fő részére díjtalanul. A *KEF* megbízásából *felmérést* végeztünk fiatalok körében az egészségkárosító magatartásformákról (17 iskola, 1773 tanuló, 65 tanulócsoport) kérdőívek és személyes interjú módszerével. Az anyag feldolgozása is megtörtént. Februárban az „*Állj talpra program*” befejezése nyomán megkezdődött az eszközök, dokumentumok átadása-átvétele. Márciusban 3 napos szak-



A Vereckei emlékműnél
a nagydobronyi csapat 2008.



Esti program a gyermekotthon
lakóival 2008.



A Gébarti tónál vendéglátóinkkal 2008.



Műsort adunk Zalaegerszegen 2008.

mai tapasztalatcserét, találkozót szerveztünk a Zalaegerszegi Mentálhigiénés Egyesülettel, ezen 11 tagunk vett részt. Elindult a „Helyi Mesterkurzus” több előadással az év folyamán.

Április 16-22 között a nagydobronyi (Ukrajna, Kárpátalja) Református Irgalmas Szamaritánus Egészségügyi Gyermekotthonban 16 felnőtt, 12 fiatal komplex mentálhigiénés képzése először valósult meg, továbbá 70 gondozott gyermeknek fejlesztő, kézműves foglalkozásokat az életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretátadó, esti beszélgetéseket és egyéb programokat szerveztünk. Könyvtárakat is használhatóvá tettük, magyar nyelvű könyvekkel gazdagítottuk. Pályázat tette lehetővé 7 fő számára a programban való részvételt.

A Kábítószerügyi Egyeztető Fórum tagjaként a KEF kiadvány és a KEF konferencia gondozását vállaltuk. Szervezetfejlesztési és stratégiatervezési tréningen vettünk részt több alkalommal április-májusban. Júniusban „Főzzünk okosan, táplálkozzunk egészségesen!” címmel 10-16 éves korú fiatalok részére életmód tábort, szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számára 1 hetes ingyenes „Önkéntes tábort” szerveztünk (Június: Medina 22 fő) A létrejöttében segítő adományozóknak fogadást rendeztünk, amelyen megköszöntük segítségüket. Augusztusban zajlott az intenzív hétvége Decsi-hegyen. Szeptemberben az Állampolgári Részvétel Hete és egy felnőtteknek szervezett főzőtanfolyam valósult meg. Az októberi Pszichológiai Kultúra Hete témái a biztonságkultúra témakörében szerveződtek. Október végén a nevelés = lélekemelés című országos konferenciát szerveztük meg Szekszárdon a Magyar Mentálhigiénés Szövetséggel karöltve. Négyen kapcsolódtak be az



A látogatás egyik eredménye 2008.

egyesületből a civil szervezeteknek szolgáltató, azokat fejlesztő pályázati program (*Civil Segéd*) megvalósításába (TÁMOP 5.5.3/08/2). December 19-én hagyományosan, a karácsonyi pihe zárta az évet. 9 nyertes pályázat 8 022 000 Ft-tal tette lehetővé a programok megvalósítását. Öt új tag kérte felvételét, ketten megszüntették tagságukat. Úti Erzsébet vezetőségi tagot Bodonyné Kovács Anikó váltotta fel. November 1-től Stangliczkyné Kraft Agnes alkalmazotti jogviszonya megszűnt, ezt követően vállalkozóként végezte a könyvelési feladatokat.

2009. Januárban létrejött a *Civil Bűnmegelőzési Műhely*, ami a *Bűnmegelőzési Szabadegyetemmel* párhuzamosan, havi rendszerességgel működött. Széleskörű kapcsolatokat, együttműködéseket kezdeményezett a témában érdekelt civilekkel és hivatásos szervezetekkel.

Pócs Margit a bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium 9. évfolyamának diákjai részére „Érezzük jól egymást” címmel, novembertől havi egy alkalommal tréning sorozatot indított. Ennek célja a fiatalok beilleszkedésének segítése (56 diák).

Fontosabb rendezvények: *Tavaszbáró Nőnap* ajándékműsor (március) *Civilek mindennapi Európája* c. fórum, *Önkéntesek Napja + Hála Gála* (június), *Önkéntes Tábor* (július: Medina, 22 fő) *Állampolgári Részvétel Hete* (szeptember), *Idősek világnapja* (október) *Pszichológiai Kultúra Hete* (október) téma: A siker. *Karácsonyi ünnepség* egyedül élő nyugdíjasoknak 80 ajándécsomaggal. (december). *Karácsonyi Pihe* (december).

A három éves E-Civil program képzéseinek (CISZOK) 80 fő vett részt ebben az évben, amely a program befejezésének éve is. A Községi Technológiai Központot 236 fő vette igénybe. A CISZOK adatbázisában 727 regisztrált szervezet található. A *Tolnai Civil* 3 alkalommal jelent meg, az E-hírlével 10 alkalommal jutott el a szervezetekhez.

Az Önkéntes Központ havi rendszerességgel működtette az Önkéntes klubot, szlovák és olasz önkénteseket fogadott, Olaszországba és Belgiumba küldött önkénteseket. Közreműködött számos városi nagyrendezvény lebonyolításában, a művelődési házban gyermek játszóházat szervezett. A „Szépítsük Szekszárdot” városi programba mozgósította az iskolákat, önkénteseket. A *Nyugdíjas Tagozat* a 389 különböző témájú kérényt írt tagjai érdekében, 17 élelmiszer akciót, 10 alkalommal egészségügyi szűrést és előadást szervezett, folyamatosan látogatta a rászoruló betegeket.

Tagjaink a TÁMOP 5.5.3/08. *CivilSegéd* programban trénerként vettek részt. A civil szer-



Szépítsük együtt Szekszárdot!
oklevél 2009

vezetek a komplex szervezeti fejlesztés eredményeként képessé válhatnak a hazai és uniós pályázatokon való aktív részvételre.

2009. júliusában Csordásné Kőmives Ágnestől Gősi Ágnes vette át a titkári feladatokat.

2010: Az év elején a Szőlő-SZEM Mozgalom anyagi feltételeinek megteremtéséhez borárverést szervezett Borda Károly koordinátor, ami 157 000 Ft bevétellel zárult. Lezajlottak az NCA információs napok.

A Civilek és a 2011-es EU elnökség kapcsolata c. konferencia valamint Az európai uniós döntéshozatal és a civil monitoring c. szakmai rendezvény 54 résztvevővel valósult meg az első félévben. Az *Önkéntes Központ Nyugdíjas Tagozata* a korábbi évekhez hasonlóan szervezte rendezvényeit: egészségügyi szűrések 2 alkalommal (500 fő), előadások 4 alkalommal (110-250 fő/alkalom), kedvezményes vásárlási lehetőségek havonta, műsoros estek: Nőnap, Anyák nap, Karácsonyváró. 283 idős ember ügyes-bajos dolgainak intézésében működtek közre. Júniusban a Szőlő-SZEM Mozgalom megbízásából a Szekszárd környéki szurdikoknál keletkezett eső-károk bejelentéseit fogadta és továbbította az önkormányzat felé a M.I.C. Folyamatosan megvalósultak a visszatérő rendezvények: *Hála - Gála* (június), *Önkéntes Tábor*



Önkéntes Tábor Pörbölly
2010.



Főzzünk egészségesen! – tanfgolyam
2010.



Dér Tanyán 2010.



NCA Információs Napok 2010.

(Pörboly 20 fő, június), *Intenzív – hétvége* (augusztus), *Állampolgári Részvétel Hete* fő gondolata a rasszizmus és a kirekesztés elleni fellépés volt. (szeptember). Lélekkel a visszaúton címmel zajlott a *Pszichológiai Kultúra Hete*, aminek egyik érdekessége volt a börtönlátogatás a nyitott hét keretében. 50 fő élt a lehetőséggel. Folytatódtak a *Civil Bűnmegelőzési Műhely* összejövetelei *Úton egy-más felé* címmel a kétkultúras nevelés témakörét járták körbe a résztvevők. Ebben az évben 9 alkalommal találkoztak (Összesen: 200 fő, részletes programot lásd a honlapon).

Az egyéb képző, fejlesztő munka is folytatódott. A Babits Mihály Művelődési Házzal partnerségben a TÁMOP –3.2.3/08/2/2-2009-0003 „Építő közösségek” közművelődési intézmények az egész életen át tartó tanulásért – a közművelődés a nem formális és informális tanulás szolgálatában című pályázat E komponensében 7 megtartó képességet segítő moduljában képzéseket tartottunk, fejlesztéseket végeztünk. Szekszárd város általános iskolában tanuló hátrányos helyzetű gyermekek számára 1. életvezetési ismeretek című képzést, 2. „Főzzünk okosan, táplálkozunk egészségesen” főzőtábort. Kismamák és hátrányos helyzetű anyukák számára 3. kommunikációs és konfliktuskezelő tréninget, 4. baba-mama klubot, 5. hogyan legyünk „okos” szülők? című foglalkozást, 6. életvezetési ismereteket. A 7. komponens megvalósítása is elkezdődött a „Ma is élő cigánymesterségek” című fotókiállítás anyaggyűjtésével, valamint új fotók készítésével.

És az újabb húsz év?

*Köszönet azoknak, akiknek
bármilyen módon részük volt
az elmúlt 20 év munkájában!*



MELLÉKLETEK

Az egyesület tagjai 1990-ben: (alapító tagjai a műhelynek is)

Adorján Zsuzsa	pszicho-pedagógus
	Bonyhád
Bartos Erzsébet	közegészségügyi ellenőr
	Tolna
Bodony Iván	nevelő
	Bátaszék
Deli Erzsébet	könyvtáros
	Szekszárd
Dér Miklósné	közösségfejlesztő
	Szekszárd
Frei Mihályné	ápolónő
	Szekszárd
Gergelics Zsóka	újságíró
	Szekszárd
Kovács Mihályné	nevelő
	Szekszárd
Dr. Hangayné Paksi Éva	közegészségügyi ellenőr
	Szekszárd
Dr. Papp István	pszichiáter
	Szekszárd
Sági István	szociális munkás
	Bátaszék
Sági Lajosné	könyvtáros
	Bátaszék
Simon Angyalka	pszichológus
	Pécs
Simon Judit	pszichopedagógus
	Szekszárd
Szinger Jánosné	egészségügyi asszisztens
	Szekszárd
Teszler Vendelné	könyvtáros
	Szekszárd

Az egyesület teljes jogú tagjai 2010-ben:

András Rita
Bíró Beáta
Bodony Iván
Bodonyné Kovács Anikó
Csáki Józsefné
Cser Henriett
Csordásné Kőmíves Ágnes
Deli Erzsébet
Dér Miklósné
Farkas Gyuláné
Fehér Balázs
Fekete Katalin
Gósi Ágnes
Hegedűs József
Holdházy Erika
Jilling Mária
Kilvinger Mónika
Kiss Rita
Koloszár Szonja
Kopasz Árpád
Maronics Irén
Nagy Károly
Novák Julianna
Pócs Margit
Dr. Régi Lajosné
Stangliczkyné Kraft Ágnes
Szűcs Ágnes
Teszler Vendelné
Zádor Béláné

Pártoló tag:

Dr. Berényi Ildikó, Darida Zsófia, Halász Gabriella, Hámorszki Ildikó, Kálóczi Andrea, Krieser Henrietta, Martin János, Nagy Károlyné, Sörös Ildikó, Úti Erzsébet.

Tiszteletbeli tag:

Halmai Gáborné, Kocsis Imre Antal, Dr. Sudár Géza, Stallenberger Józsefné

Az előbbieken említetteken kívül, az elmúlt 20 évben rövidebb-hosszabb ideig tevékenykedett egyesületünkben:

Bencze Zoltán, Bodzási Judit, Bojás Ildikó, Boros Gyula, Budai Aladár, Dombai Gizella, Domonkos Szilveszter, Farkasné Forgács Ilona, Gyurkó József, Halasiné Propsztt Ivet, Hegedűs Andrea, Heringes Árpádné, Horváth Melinda, Horváthné Farkas Zsuzsanna, Jakab Ferenc, Katona Károlyné, Kiltau Imréné, Krieser Andrea, Lengyel Jánosné, Lezsák Klára, Mautner Vilmos, Mártonné Gangel Klára, Nagy Lászlóné, Pataki Miklósné, Piri Adrién, Rück János, Sárközi Judit, dr. Sudár Gézánné, Szabó Imréné, Szabó István, Szabó Zoltán, Szabó Zoltánné, Szaka Lászlóné, Szakcsi Gizella, Szalmási Ferencné, Sziegelné Kovács Judit, dr. Szilágyiné Demeter Erzsébet, Szóts Róbert, Tosa Monika, Tóth Ágnes, dr. Tóth Csaba, Tóth Zoltánné, Varga Ágnes, Varga Tiborné, Weiszné Szabó Magdolna.



AZ EGYESÜLET KITÜNTETETT TAGJAI



Dé. Miklós
Nemzet Kulturális Örökség Minisztérium
Winein Gyula-díj, 2002.



Pécs Margit
Felvak Kultúrjuttat Alapítvány
A Magyar Kultúra Lovagja, 2003.



Kovácsné Szűcs Judit
Önkéntes Szolgálat-díj, 2005.



Dr. Nagy Lajosné
Önkéntes Szolgálat-díj, 2004.



Kálóczi Andrea
KSSZEM Miniszteri díszoklevele, 2005.
Az életre vezető díj kitüntetésje, 2005.
Önkéntesek-díja 2010.



Fekete Katalin
Emberkedni az emberkedni-díj
2010.

A VÁROSI MENTÁLHIGIÉNÉS
MŰHELY MEGALAKULÁSÁNAK
10. ÉVFORDULÓJÁRA

SEGÍTŐK DALA

Szöveg és dallam: Csontos Károly

Mérsékelt gyorsuló tempo



Refr. Ó - szin - té szó, ba - rá - ti szív Vár nálunk, jöjj kö - zénk, Itt



se-gít-hetsz, és se-gí-tünk, Csak szólj, ha bár mi ért!

1. Lá-
2. Hogy
3. Hogy



1. zits, ne gyó - tord a - gya-dat, Bizd Mici-mac-kó - ra ma-ga-dat, Prob-

2. el - ke - rüld a stresszeket, Majd Mici-mac-kó da - lol Neked: "Csak

3. el ne kap - jon a Magány, Légy amig csak élsz kí csit Vagány. Le-



1. lé - má - id így old - ja-meg: "A Dol - gok a - lya-nak, a mi - lye-nek." "Ő -

2. kérdezz, én meg - fe - le - lek: "Ha nyár van, nya ralok, nem te - le - lek." "Ő -

3. gyen ba - rá - tod, kihez mész, És ott - hon egyvnehány csu - por Méz! -

